

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
28. SEP.
1995

Letnik 50
Štev. 39 (2826)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Žaloigra o govorniku v deželtnem zboru

Po nekaj tednih se je izkazalo, da so bili vsi pogovori, ki so bili med NSKS in ZSO o tem, kdo bo zastopal narodno skupnost kot govornik na slavnostni seji deželne zbornice 9. oktobra, zgubljanje časa. Neverjetno, absurdno in sramotno spričevalo »nove« politike Narodnega sveta škoduje seveda celotni narodni skupnosti. Kdo je kriv? Spominski protokol: Po dolgotrajnem »sem in tja« se je dežela odločila, da povabi zastopnika manjšine za govornika. Že ta debata je bila vse prej kot prijetna, a prišli smo do zaključka. Na vrsti so bile slovenske organizacije, da določijo govornika. Jasno je bilo, da bi vsaka stran rada »svojega« govornika, jasno pa je bilo tudi, da bo treba priti do sporazuma. ZSO je predlagala dr. Sturma, govorili smo tudi o Ani Blatnikovi, vendar smo potem predlagali Florijana Lipuša, ker je pač eden najvidnejših osebnosti koroških Slovencev, oseba, ki se zna tudi politično formulirati in ki nikakor ni slepa tudi za naše lastne napake. NSKS je

sklical sejo svojih odbornikov oz. predstavnikov, kjer so sklenili predlagati svojega predsednika Olipa ali pa dr. Vospernika, direktorja slovenske gimnazije in odbornika NSKS. Seje odbornikov ZSO, ki pooblastijo predsedstvo, da se pogovarja z NSKS in Telefoni sem in tja, potem pa skupna seja ZSO in NSKS pri Cingelcu na Trati. Navzoči za ZSO: dr. Sturm, dr. V. Wakounig, Sonja Wakounig; za NSKS: Nanti Olip, dr. Pavle Apovnik in mag. Rudi Vouk. NSKS odkloni predloge ZSO (Sturm, Marketz, Lipuš) in vztraja pri Olipu ali Vosperniku. Za ZSO to ni sprejemljivo, zato predlaga osebo, ki naj bi ne bila sporna za nobeno od organizacij: Feliksa Bistra, zgodovinarja in poslovodnega predsednika avstrijske Lige za človekove pravice. NSKS je nekoliko zmeden, vendar načelno predlogu nihče ne ugovarja. Medla argumentacija, da je »NSKS najbolj demokratično izvoljen«. Razid z ugotovitvijo, da bo NSKS sklical sejo predsedstva in pretehtal pred-

log ZSO, hkrati pa dogovor, da ne bomo o temati pisali ničesar in ne dajali časopisom povoda za špekulacije, dokler se ne zedinimo. Slovenski vestnik se dogovora drži. Naš tednik ne in najavlja možnost, da bo govoril dr. Valentin Inzko. V ponedeljek, 25. 9. se stanek med dr. Sturmom, Olipom, dr. Apovnikom in S. Wakounig. Po dolgotrajnem pogovoru, kjer se ZSO strinja tudi z V. Inzkom, odkloni nazadnje NSKS tudi to možnost; zanje da pride v poštev le Olip, pristali pa da bi na dr. Bistra v primeru (in tu potegnejo na dan papir s štirimi točkami), da pristane ZSO na politična izhodišča NSKS in jih podpre. Tako barantanje je za ZSO nesprejemljivo. Kaj zdaj. Dr. Sturm prosi dr. Marketza za posredovanje. Brez uspeha. NSKS sporoči, naj odloča deželni glavar Zernatto. Dr. Sturm, ki je tudi predsednik sosveta, skliče nujnostno sejo članov sosveta za petek, 29. 9. 95.

Se bo dalo še kaj rešiti?

S. W.

Iniciativa manjšin se povezuje z manjšinami

Iniciativa manjšin, bolj znana kot Inicijativa za leto manjšin (Initiative Minderheitenjahr), z glavnim sedežem na Dunaju, je v soboto, 23. septembra 1995, priredila v Gornji Borti (Oberwart) na Gradiščanskem prvo odprto sejo predsedstva. Na sejo so bila vabljeni vsa tamkajšnja društva. Zastopniki lokalnih društev so poročali, da je uboj, ki so ga neznani zločinci storili februarja tega leta, takorekoč zbrisan in izrinjen iz zavesti ljudi. Različne obljube politikov takoj po atentatu, predvsem pa ob pogrebu, so ostale neizpolnjene, v ušesih prizadetih Romov zvenijo kot lepe in nedolžne besede, brez vsake politične teže in obveze.

Ravno Haiderjeve nedavne izjave, češ da je med Romi mnogo kriminalcev, so situacijo v okolici Gornje Borte še posebej zaostrele. Haider, tako zastopniki društev, je s svojim poskusom kriminaliziranja podrl jez, za katerim se je v zad-

njih mesecih nabralo ogromno mržnje do Romov. Haiderjev napad je vzpostavil spet tisto diskriminirajočo normaliteto, ki je bila pred ubojem – namreč da so Romi asocijalni in kriminalci. Novi predsednik društva Romov Štefan Horvat je položaj drastično orisal. Tako izmed romskih mladincev niti eden ni regularno zaposlen. Delovne možnosti so Romom bolj ali manj zaprte. Nepismenost med doraščajočimi in odraslimi postaja vedno večja hiba, ki preprečuje vsako poklicno integriranje. Stanovanjska situacija v romskem naselju je nevarna, saj na 35 kvadratnih metrih živi do šest in več ljudi skupaj. Z bližajočo jesenjo in zimo se bosta v naselje povrnila tudi vlaga in blato, ker se občina brani popraviti poti. Romi so se po uboju in po nekaj mesecih publicistične javnosti spet znašli tam, kjer so bili pred 4. februarjem, pred dnevom umora, namreč v svojem getu. Povratek

v ta geto je zato tako bridek, ker so spoznali, da ni političnega lobija, ki bi se zavzel zanje.

Iniciativa manjšin se bo prav zaradi dramatičnega socialnega položaja Romov v Oberwartu povezala z zastopniki nedržavnih organizacij, ki naj bi intervenirale pri avstrijski vladi. Skupaj z Medkulturno mrežo, ki deluje na celovški univerzi, naj bi se izdelal daljnoročni socialni in izobraževalni program, ki naj bi v okviru ukrepov zaupanja finančno in moralno podprl Svet Evrope. S svojo odprto sejo v Gornji Borti je Inicijativa manjšin naredila korak k manjšinam. Z odprtimi sejami hočejo zastopniki iniciative na licu mesta spoznati položaj manjšin in težave, ki nastajajo pri uresničevanju sožitja. Naslednja odprta seja bo na Koroškem in sicer v kulturnem in komunikacijskem centru v Šentjanžu v Rožu na začetku prihodnjega leta. v. w.

10. VESTNIKOV IZLET

Vsi, ki ste se prijaviili za izlet,
boste o natančnem voznem redu
avtobusov obveščeni po pošti!

Nasvidenje 6. oktobra!

Vaš partner za transport in turizem

STENENIK

Tel. 0 42 36/20 10-0

Telefax 0 42 36/20 21-11

A-9141 Dobrla vas

CELOVEC

Nedemokratična zahteva F

Kljub slovesnemu haiderjanskemu zaklinjanju, da so svobodnjaki svoje »nemštvo/Deutschtümelei« vrgli na smetišče zgodovine, ti krogi slej ko prej strumno stojijo na branikih germanstva. Najnovejši dokaz za to so izjave klubskega predsednika koroške F Strutza, ki je v ponedeljek zahteval, da mora notranji minister zaradi nevarnosti nemirov prepovedati okoli 10. oktobra vse demonstracije v Celovcu. Povod za to vprašljivo Strutzevo zahtevo je »Freiheitskommers« nemškonacionalnih in sabljajočih se študentov (to so tisti z brazgotinami v obrazu), ki bo 6. oktobra v Celovcu. Ta komers je lani bil v Innsbrucku in je izzval hude proteste demokratičnih sil. Za Strutza so to samo levi ekstremisti, ki hočejo motiti komers, obenem pa v javnosti utrditi podobo rjave Koroške. Sploh pa klubski vodja po stari svobodnjaški navadi vidi za vsem zaroto krogov, ki da hočejo na Koroškem zanetiti nov konflikt in s tem škodovati ugledu države. Dokaz za to je menda tudi odsotnost vidnih socialdemokratov na domovinskem spektaklu preteklo soboto na Gosposvetskem polju. Da bo prav ta komers utrdil »rjavo sliko o Koroški«, Strutz seveda zanika. Svoje podatke je svobodnjak opiral na informacije iz policijskih krogov, kjer pa v bistvu bore malo vedo o prihodu levoekstremističnih krogov, ki naj bi ogrožali nemškonacionalni aufmarsch.

Za študente vseh
avstrijskih univerz

ŠTUDENTSKI KONTO

Posojilnice-Bank in Zveza Bank vsem
študentkam in študentom nudijo
ŠTUDENTSKI KONTO
z zelo ugodnimi kondicijami.

Poslužite se te izjemne ponudbe!

Pozabljeno taborišče Ljubelj

Razstava v k & k centru v Šentjanžu
Odprtje 29. 9. 95 • 19.30 (do 30. 12. 95)

Žaloigra o določitvi slovenskega govornika na svečani seji deželnega zbora škoduje narodni skupnosti predvsem navzven, navznotraj pa je ta škoda seveda še doprinesla k razdoru zadnjih let. To je dejstvo, ki se ga očitno predstavniki NSKS ne zavedajo dovolj, in zahajam v skušnjava, da je ta konflikt zavestno narejen.

Odnos Narodnega sveta do Zveze slovenskih organizacij je tako zelo zašel v slepo ulico, da je zaletavanje v zid že kar tragično. Izgovor, da je predsedstvo vezano na sklep svojega širšega odbora ali po novem narodnih predstavnikov, je nerazumljiv, kajti predsedstvo mora imeti zaupanje širše baze, da izvaja politiko, ki bo narodni skupnosti in se-

KOMENTAR

Piše Sonja Wakounig

krava crkne, naj sosedu vsaj ovca.

Zato kar krepko dvomim o politični modrosti »novih« narodnih predstavnikov. Že

NSKS:

Dogovor

1. NSKS in ZSO predlagata deželnemu glavarju dr. Feliksa Bistra za skupnega govornika slovenske narodne skupnosti na deželni slovesnosti ob 75-letnici koroškega plebiscita, 9. oktobra 1995.

2. ZSO ne bo več nasprotovala ureditvi manjšinskega mandata v deželnem zboru na osnovi izvedeniškega mnenja prof. Öhlingerja in prof. Pernthalerja, kot ga predlaga EL in podpira NSKS.

3. ZSO podpira predlog za spremembo zakona o narodnostnih skupinah, kot ga je izdelal NSKS. NSKS ne nasprotuje dodatku k osnutku zakona o narodnostnih skupinah, ki naj vsebuje izjavo Re-

Kje so vzroki, da NSKS blokira vsakršen sporazum?

veda tudi organizaciji v prid.

Narodni svet očitno z ZSO noče sporazuma. Zakaj? Prvič bo gotovo vzrok v tem, da se skuša posebno v Sloveniji prezentirati kot »edino demokratično zastopstvo«, katerega se ni treba ozirati na druge politične sile med manjšino. V očeh NSKS bi bil dogovor posredno priznanje, da je ZSO prav tako legitimna in izvoljena organizacija.

Drugič: NSKS se spušča na ravan zakona džungle in merjenja mišic: kdo je močnejši? Vsakemu bi moralo biti jasno, kaj pomeni to za substanco manjšine, še posebej za tisto narodno zavest, ki jo prav NSKS tako rad poudarja. Gnev raste, to pa ni slabo samo za ZSO, v tem konkretnem primeru verjetno za NSKS še bolj. Vseeno, če mi

na prvem srečanju smo sicer skupno izjavili, da bi bila najslabša varianta ta, da bi deželna politika odločala o govorniku za slovensko narodno skupnost. Izkazalo se je, da je za NSKS to še vedno bolje, kot najti sporazum z ZSO.

ZSO se je potrudila, da je imenovala kandidate, ki naj ne bi bili sporni za NSKS: dr. Bistra in dr. Inzka je prav gotovo prištevati bolj med vrste desnice, posebej še slednjega. Zame-ro, da so se uprli imenu Florijana Lipuša, ki mnogo pomeni tudi v vseavstrijskem, pa tudi evropskem prostoru, smo požrli. Šlo naj bi za stvar.

Na hitro natipkan papir, ki sta ga dr. Apovnik in Olip potegnili iz žepa, pa je šokiral: NSKS »v zameno« za pristane-k na dr. Bistra ni zahteval nič več in nič manj kot likvidacijo ZSO. Prepis »predloga«

publike o varovanju etnične pluralnosti kot državnemu cilju

4. NSKS in ZSO se zavzemata za ureditev skupnega, pluralističnega, javnopravnega zastopstva slovenske narodne skupnosti na podlagi splošnih, enakih, tajnih in prostovoljnih volitev vseh koroških Slovencev. Celovec, 25. septembra 1995.

ZSO je predlagala vrsto kandidatov, imena, ki bi lahko predstavljala slovensko narodno skupnost neglede na razprtije med centralnimi organizacijami. Govornik za praznovanje 10. oktobra mora biti oseba, ki uživa zaupanje celotne narodne skupnosti in ne samo enega dela. Dejstvo, da je NSKS tako rešitev zavrnil, zbuja upavičen sum, da mu ne gre za stvar, pač pa za zaostrovanje vzdušja.

Pred tablo s ponudbami prostih delovnih mest je zmeraj bila gneča

CELOVEC

AWOLL in brezposelnost

Pretekli petek je socialno ekonomsko društvo AWOLL (delati-stanovati-živeti-učiti) vabilo na job-borzo, v šotor na novi trg v Celovcu. Cilj prireditve je bil prikazati javnosti težave in občutke brezposelnih pri iskanju zaposlitve. Kot je znano, je trenutno na Koroškem več kot 10.000 ljudi brez zaposlitve. Društvo AWOLL – »stanovanjski projekt« je bilo ustanovljeno leta 1986 z namenom, da poskrbi socialno šibkim in ljudem brez strehe primerna stanovanja. V »Projektu delavnica«, ustanovljenem leta 1987, pa se bavijo s reintegracijo že dolgo brezposelnih. V javnih diskusijah s predstavniki delovnega urada, politike, društev, raznih firm in s prizadetimi so nakazali diskutanti probleme brezposelnosti in brezposelnih pri iskanju zaposlitve, govorili so o zahtevah in potrebah pri zaposlovanju

Vodi Awoll: dr. Marija Rutar-Zeichen

personalna in o strategijah proti brezposelnosti. Nadvse pomembno in za Koroško enkratno prireditev so zaključili z benefičnim koncertom in »fešto«. Prireditve so podprle nekatere koroške firme, med drugim tudi Rutar Center, sindikat, delovni urad, Radio in drugi. m. š.

MINISTRICA MOSER

Družine vedno bolj revne

Prejšnji teden je obiskala koroške ustanove in organizacije ministrica za družino dr. Sonja Moser (VP). Na razgovoru z novinarji je rekla, da so družine že prispevale h konsolidaciji zveznega proračuna na osnovi varčevalnega paketa I in se izrekla proti dodatnim obremenitvam. Zahtevala je, da se družinske doklade za študente in študentke tudi v bodoče izplačajo. Nad 200.000 otrok živi v Avstriji na meji revščine. Na žalost ministrica ni mogla še predložiti koncepta, kako izboljšati položaj le teh. Predlagala je, da se izgrajuje sistem dnevnih mater (varovalk), privatnih iniciativ in zahtevala je večjo ponudbo delne zaposlitve za ženske in moške. Eno težišče njene družinske politike bo strukturalna pomoč družinam in prizadevala se bo za preskr-

bo varovalnih mest za otroke med drugim in četrtem letom. V državi je trenutno približno 300 organizacij, ki dajejo družinam nasvete o raznih vprašanjih. Te organizacije bi se morale po njenem mnenju v prihodnosti v večji meri ukvarjati s psihosocialnimi problemi družin, z izobrazbo staršev in z razvojem osebnosti. Tako bi bilo mogoče nekoliko znižati število ločitev. Zahtevala je izobraževalni program, ki bi olajšal vstop žensk/mater v delovni proces. Ministrica je morala tudi priznati, da je sklad za izravnavo družinskih dajatev (FLAF) izčrpan in da ga bo treba sanirati. Moserjeva je lepo govorila, prizadete in ogrožene družine pa pričakujejo odločna dejanja za izboljšanje socialnega položaja. m. š.

Minuli teden se je na sedežu Zveze slovenskih organizacij in Slovenske prosvetne zveze predstavil novi vicekonzul Republike Slovenije Marko Vreć. V izčrpnem pogovoru so ga predstavniki organizacij seznanili z manjšinsko problematiko, kar pa ni bilo težko, saj je gospod Vreć zgodovinar in položaj Slovencev v Avstriji precej dobro pozna.

70 LET LIPEJA KOLENIKA

Brez močnega gospodarstva ni kruha

Prejšnji petek, 22. septembra je v Čirkovčah pri Božjem grobu obhajal svojo sedemdesetletnico Lipej Kolenik - Stanko. Slavljenec je obče znan kot zavzet narodnjak, angažiran zadružnik in prosvetaš ter odločen borec za pravice slovenske narodne skupnosti na Koroškem, za sožitje in proti vsem oblikam nacizma in fašizma. Za svoje delovanje je prejel veliko, tudi mednarodnih priznanj in odlikovanj, med drugim tudi kot član partizanskega gibanja na Koroškem za osvoboditev Avstrije izpod nacističnega jarma. Vsa leta je Lipej Kolenik aktivno sodeloval v vrstah Zveze slovenskih organizacij in pri Zvezi koroških partizanov, vseskozi pa je kot zvest sodelavec trdno povezan s Slovenskim vestnikom. S slavljenecem, ki mu želimo za prihodnost zdravja, zadovoljstva in veliko ustvarjalne sile, sta se pogovarjala Mirko Štukelj in Franc Wakounig.

Kje ste preživljali mladost in kakšna je bila?

Moja mladost in pa mladost današnje mladine sta čisto drugačni. Rodil sem se pri Koleniku v Šmarjeti pri Pliberku in tam obiskoval šolo. Bili smo štiri bratje in ko smo kolikor toliko zlezli iz plenice, smo že morali pomagati doma na kmetiji. Prva zaposlitev je bila paša živine in ovce. Vsako jutro smo poleti še pred šolo, po navadi ob petih zjutraj, gnali živino na pašo, eden krave, drugi pa ovce. Komaj smo čakali, da bo jutranja paša mimo, obenem pa se bali, kako bomo pravočasno prišli v šolo, ki je bila oddaljena tri četrt ure peš od doma. Če bi kdo zamudil pouk, bi bil zaprt.

Čisto slovenska okolica

V šoli in na vasi se je govorilo stoddotno slovensko. Učitelj je bil Jožef Jug iz boroveljske okolice, zelo v redu oseba. Ko smo prišli v šolo, noben otrok ni znal nemško. Pozneje je prišel za učitelja Ziljan Kuglitsch, ki pa je bil nacist in ni hotel slovensko govoriti in poučevati. Od kraja ga zategadelj sploh nismo razumeli. Tudi v Pliberku smo govorili samo slovensko, ker so vsi, tudi »nemški purgarji«, obvladali oba jezika.

Po šoli nas je doma spet čakalo delo na kmetiji – paša, vodenje volov pri oranju in drugo. V nedeljah pa smo obvezno šli v cerkev k slovenski maši. Prej smo otroci seveda morali napaсти živino.

Kadar smo šli k maši v Pliberk, sva z bratom dobila vsak po en »tavžentar«, to je deset grošev. Za to vsa vsak dobila eno žemljo, ki je bila tako čudovito dobra, lepa in zmeraj sva se je veselila.

Jubilant Lipej Kolenik z ženo Milko in vnukinjama Romino in Nastasjo

V Šmarjeti lastnega kulturnega društva ni bilo, ali ste bili pri pliberškem slovenskem društvu in kako so starši podpirali vključevanje v slovensko družbo in društvo?

Slovensko prosvetno društvo je obstajalo pri Brezniku v Pliberku. Tam so v nedeljah bili sestanki, shodi in srečanja. Takrat je bila takšna navada, da smo po maši obvezno šli k Brezniku v društvo, kjer smo pregledali knjige, kaj prebrali, poslušali predavanja in podobno. Predsednik društva je bil Lovro Potočnik, med starešinami je bil tudi Foltej Hartman.

Doma ste zraščali v narodnozavednem duhu. Kot trinajstleten ste leta 1938 doživeli prihod nacistov na oblast. Kako ste doma ta preobrat sprejeli in kakšna je bila pot v partizane?

Vsiljevanje nekega tujega, v tem primeru nemškega, smo že od vsega začetka odklanjali. Dobro se še spominjam, kako so po prihodu nacistov prišli v Šmarjeto pliberški hajotlarji in nas vabili, da se jim pridružimo. Učitelj Kuglitsch, že prej ilegalni nacist, je sedaj znak NSDAP, ki ga je prej nosil tajno, sedaj dal na zavih jopiča. Doma so vsi bili protifašistično usmerjeni. Moj stric Alojz Kolenik, Trešl v Nonči vasi (sedaj se tam pravi pri Edelbauru), je kmalu po prihodu nacistov dejal, da Hitlerju ne bo služil in da bo šel v Jugoslavijo. Z vso družino se je potem res odpravil čez mejo, posest pa so nacisti zasegli in jo potem prodali Dunajčanu Edelbauru.

Prvo srečanje s partizani

Že jeseni aprila 1941 smo prvič čuli za partizane, pravili so jim tudi gošarji, Nemci pa so jim pravili Banditen, Räuber. Pri sebi sem mislil, kakšni so kaj ti partizani. V naših krajih jih je bilo precej, ki niso hoteli služiti hitlersko vojsko in so ali že prej šli v Jugoslavijo ali pa pozneje v partizane. Sem sodijo med drugim Jelenovi iz Libuče ali pa nečak Lovra Potočnika, Karel Potočnik iz Grabelj, ki je zbežal v Kragujevac. Tam so ga 20. oktobra 1941 nacisti ubili v okviru kragujevskega pokola.

Prvo srečanje s partizani je bilo aprila 1943, ko so se prvi partizani pojavili pri nas doma in v okolici. Marca so partizani napadli mežiško policijo in vse bolj širili svoj delovni krog.

Do smrti mi bo ostalo v spominu, ko so neke noči aprila potrkali na okno in rekli »Partizanska vojska je tu, odprite nam«. Madonca, kaj bo, sem si mislil? Oče je že umrl, brat je bil v nemški vojski in tako sem bil najstarejši možki v hiši. Mlajša brata sta še bila doma. Ko smo odpahnili vrata, so trije partizani in ena partizanka (Olga Kastelic) stali med vrati, se predstavili in prosili za vstop. Peljali smo jih v kuhinjo in se do zgodnjih jutranjih ur pogovarjali. Seveda smo jih pogostili. Od tedaj so stalno prihajali k nam, medsebojno zaupanje je raslo. S partizani je sodelovalo vse prebivalstvo, z izjemo zagriženih nacistov. Avgusta 1943 smo se domenili, da bojo partizani prišli pome. Takrat pa sem dobil vpoklic v nemško vojsko v Celovec. Pred božičem smo bili poslani v Italijo na Montecasinu. Mene je grizlo kot zlodej, da nisem prejšel v partizane, a sedaj ni bilo izhoda.

Pred Montecasinom so vam januarja 1944, na srečo moramo reči, ozebli prsti, kajti bili ste kazensko obsojeni na prvo bojno linijo. Od Montecasina ste bili poslani v lazaret v Meranu. Kje in kdaj ste potem šli v partizane?

Iz Merana sem bil prestavljen v Schwarzwald, od tam pa v lazaret v Celovcu, čeprav bi po okrevanju moral zaradi »Feigheit vor dem Feind« pred vojaško sodišče. To odredbo sem na poti v Celovec raztrgal. Sedaj sem bil zaželenemu cilju čisto blizu. Po številnih zapletih, opis bi bil predolg, sem končno dobil dovoljenje za okrevanje dopust doma. Čakal sem partizane, da pridejo pome. A ni jih bilo. Napočil je dan, ko bi se moral vrniti nazaj v Celovec. Šel sem na policijsko postajo v Pliberku, tam dvignil vojaško opremo vključno s puško, oboje sem moral na začetku dopusta oddati, ker je Podjuna že bila »Bandengebiet« – ter jo na lastno pest mahnil proti Strojni iskat partizane.

70 % vojni invalid

Najprej sem bil pri terencih, potem pri kurirjih in pri minerih, na koncu pa pri vzhodno-koroškem odredu, v glavnem med Dravogradom in Solčavo. 19. marca 1945 sem bil v Strojni nad Libeličami težko ranjen. Moj tovariš je padel, jaz pa sem dobil prestrel trebušne votline in medenice. Rana se mi je ognijala, kost je bila zdrobljena in samo sreča je, da nisem dobil prisada. Dolgo sem ležal v neki zemljanki, nato so me prepeljali v brunarico v Pernatovem gozdu, kjer sem ležal do konca vojne. Edino zdravilo v partizanih je bila belina (Vorschub). Po osvoboditvi je pome prišel brat s konjem in me odpeljal domov. Svoboda je bila neverjetno čudovit in spoštljiv občutek. Potem sem ležal doma, se moral celo skrivati pred ustaši. Zdravnik me je odpravil v bolnico v Črni, odkoder sem preko Dobrne prišel v Maribor. Oktobra 1945 sem se vrnil kot 70 % vojni invalid.

Sedaj sem se vključil v kulturni odbor OF v Pliberku in občutil nesramno ravnanje Angležev s partizani. Do leta 1949 sem imel 23 hišnih preiskav in bil 13 krat zaprt, najdalj 14 tednov skupaj. Tako imenovane »wurffkomande« pa so s soglasjem Angležev terorizirale Slovence.

Sodeloval sem v OF, pri mladini, v kulturnem odboru, postal sem predsednik koroške slovenske mladine in okrajni sekretar OF.

Politično ste se vključili v Zvezo slovenskih organizacij, doma pa ste skupaj z drugimi zaorali na slovenskem zadružnem in komunalnem področju.

Vedel sem, da samo s političnimi akcijami ne bomo dosti kaj premaknili in tudi ne bo kruha za ljudi, če ne bomo imeli za sabo močno gospodarstvo. In gospodarstvo je prvo. Zato sem se že kmalu vključil v posojilnico, tudi moj oče je bil vnet zadružnik, in v prosvetno društvo, kjer sem bil podpredsednik, predsednik pa Potočnik.

Na čelu posojilnice

Pred nedavnim ste predali funkcijo predsednika upravne odbora pliberške posojilnice v mlajše roke. Njen razvoj ste sooblikovali od majhnih začetkov do danes uglednega denarnega in gospodarskega zavoda. Podobno velja tudi za pliberško EL.

Kljub zaprekam in razočaranjem lahko rečem, da je nekaj le nastalo. In to zato, ker smo imeli železno voljo in jasen cilj. Videli smo, da moramo pri poslovanju posojilnice nekaj premakniti, da se moramo odpreti delojemalcem in malim ljudem. Ko sem l. 1975 bil iz-

voljen za predsednika, je bilo jasno, da moramo iz gumna, kjer je bil tudi poslovni prostor posojilnice, nekaj napraviti. A vse več je bilo malodušnosti in korajžnih odbornikov vse manj. A vztrajali smo. Nekateri so celo govorili »sedaj je pa levica prevzela posojilnico in bo vse spufala«. A vztrajali smo in vzporedno s tem se je širilo poslovanje banke ter zaupanje vanjo in pa zavest, da moramo pridobiti prav delavce.

Zame sta politika in kultura z močno gospodarsko osnovo vselej bili enota. Moram pa že reči, da naša pliberška Enotna lista ni bila isto kot je sedaj deželna, ki je danes enostranska reč. Bili smo pluralistična komunalna stranka. A jaz predvsem govorim za posojilnico in zadrugo, kjer smo držali skupaj. Z vsakim smo sodelovali, dokler je imel poštene namene.

Znotraj koroških Slovencev pa stojim na poziciji ZSO. Kdor hoče danes politično poenotiti koroške Slovence, naj se zaveda, da še nikoli niso bili in ne bojo vsi enega mnenja. Kdor stremi za tem, da bi drugega pohodil, ta ni demokrat in hoče samo oblast. Pustimo ljudem, da mislijo po svojem. Če bomo imeli zdravo narodno zavest in jasen cilj pred očmi, to je ohranitev slovenskega naroda na Koroškem, potem nam nihče ne bo mogel do živenga. Kajti dva je več kot eno. Po mojem so sedanji konflikti v veliki meri vneseni od zunaj. Za konec bi dejal, da sem vesel in ponosen, da smo nekaj le ustvarili. In če bomo znali koroški Slovenci pametno voziti, me za prihodnost ni strah. Kdor pa ruši legitimnost in avtoriteto obeh osrednjih organizacij, ta se naj zaveda, da se lahko še kaj drugega usodno podre.

Ena od vaših velikih zaslug je spomin na partizanski boj na Komelju pri Apovniku. Do sedaj je bilo šestnajst pohodov. Ste zadovoljni z razvojem?

Da. Vsako leto je več pohodnikov, glas pohoda sega že celo na Dunaj in daleč preko državnih meja. Njegov namen je, da se spomnimo trpljenja naših ljudi in da tega v prid miru nikoli ne bi pozabili in da bi spoznali, da izrabljanje nacionalnih in verskih čustev vodi samo v propad, kot to danes vidimo na primeru Jugoslavije. Ohraniti moramo pripravljenost za dialog, cena zanj nikoli ni prevelika. Antifašizem in zavezništvo z demokratičnimi silami večine morata tudi v prihodnje ostati pomembno načelo naše politike, kajti neonacizem se, kot vemo, vse bolj širi in krepi in kot manjšina bomo potrebovali zaveznike.

Hvala lepa za pogovor!

INICIATIVA »KOROŠKA 95«

Prepir ločuje – pogovor povezuje

Kaplan Ibounig, Aní Blatnik, župan Krainer, Wenger, Mohar, Schaschl in Ebner

Z zgornjim naslovom sta nadstrankarska Delovna skupnost »Koroška 95« in Delovna skupnost »Narodnosti v SPÖ« organizirali več diskusij po podeželju na spodnjem Koroškem, tema pa je iskanje poti za živeto sožitje v deželi, reminiscence okoli 10. oktobra, odprti problemi, pa tudi predsodki, ki so živi v obeh narodnih skupnostih. Je narodna skupnost v politiki, gospodarstvu, kulturi in veri breme ali priložnost, na to vprašanje so odgovarjali vabljeni referenti.

Izkazalo se je, da so si te diskusije iz kraja v kraj silno različne tako po živahnosti kakor tudi po načetih temah, ki žulijo prisotne.

V Borovljah so sedli za mizo skupaj s prireditelji župan Helmut Krainer, mag. Peter Ebner, ki je eden najdelavnejših v borovljskem Kulturringu, kaplan mag. Jakob Ibounig in glinjski podjetnik Hannes Schaschl.

Kljub različnim pristopom do načrtane tematike so bila vsa podana stališča usmerjena v bodočnost. Posebno župan Krainer je na koncu diskusije priznal, da je bil mnenja, da bo moral sedeti na zatožni klopi in se braniti.

Zanimive so bile besede kaplana Ibouniga, ki je apeliral na

obe narodni skupnosti:

»Obe narodnostni skupini imata enake pravice: predvsem pravico do eksistence, pravico do kulturnega in verskega razvoja itd. Da pa so te pravice zagotovljene, je treba za slovensko narodnostno skupnost narediti več kot za nemško. Slovenska skupnost je v ogroženem položaju, nemška pač ne. Razlike so potrebne, to pomeni npr., da so dvojezični razredi manjši od enojezičnih.«

In na drugem mestu: »Mislim, da obstaja znotraj narodne skupnosti nevarnost, nekoga na silo definirati po narodnosti. To je potem tako, da so ljudje ločeni v dva tabora: v »priznavalne« in v tiste, ki so bolj ali manj asimilirani. Tu se pretakajo celo močne religiozne komponente. Že v besedi »priznavati se« je nekaj verskega priznavanja. Kdor se ne priznava za Slovenca po rojstvu, je označen za izdajalca, za Judeža.«

Mag. Peter Ebner, ki je med iniciatorji (trojezične!) Borovljske kulturne jeseni, je povedal, da so se odločili za trdo in kamnito pot, ki pa edina lahko vodi k uspehu: iskati poti drug do drugega. Tudi v lastnih vrstah jih je bilo nekaj, ki so se kulturnemu delu zaradi upoštevanja slovenščine odrekli. A kljub temu je odziv pozitiven.

Ni pa se ognil problemu, da pričakuje več odziva tudi od slovenskogovorečih v občini:

»Žal imamo vtis, da slovenskogovoreči prijatelji ne sprejemajo ponujenih roke tako, kot bi si želeli. Na prireditvah lani smo pogrešali ravno protagoniste slovenskogovoreče kulturne scene — tudi takrat, ko so bili predstavljeni na prireditvah akterji člani narodne skupnosti. Tudi ko je šlo za finančno pomoč, nismo naleteli na odprta ušesa pri tistih institucijah, ki jih je prištevati bolj k Slovencem.

Res je, pogovor povezuje. V Borovljah prav gotovo ni vse tako, kot bi si slovenska narodna skupnost želela, odprtega je še mnogo, preveč. A diskusija je pokazala, da je odprt, stvaren in tolerant pogovor mogoč in, kar je najvažnejše, da se je vzdušje v zadnjih letih opazno spremenilo na bolje. Kakor znamo biti kritični sami, je treba znati kritiko tudi sprejeti, posebno še, če je dobro namerna. In to je bilo iz prispevkov vseh povsem jasno. To je verjetno edina pot, ki vodi iz etnično ograjenega ter samozadostnega eksistiranja drug poleg drugega. Drug z drugim, in kjer je to mogoče, zgrabimo roko, ne samo prst!

S. W.

HODIŠE

Folti Paulitsch – 75-letnik

Preteklo soboto so se zbrali številni prijatelji, znanci in sorodniki iz Hodiš, Škofič in drugih krajev pri zahvalni maši in zborovskemu petju v občinski hiši (grad Hodiše) ob 75-letnici kulturnega in političnega delavca Foltija Paulitscha.

Hodiški župnik Lovro Kassl, se je v maši zahvalil v svojem imenu, v imenu fare in farnega sveta za njegovo požrtvovalno delo kot pevovodja tamkajšnjega cerkvenega zbora in organi-

zahvalil za dolgoletno sodelovanje v odboru Slovenske prosvetne zveze, za njegove izkušnje in cenjene nasvete. Hodiški župan Walter Samonig je omenil, da naj kultura in petje povezujeta. Jubilant se je izkazal kot vzor na tej poti. Rekel je tudi, da je Folti Paulitsch kot občinski politik v strpnem in mirnem duhu zastopal interese občanov.

Slavljenec se je rodil 24. 9. 1920 pri Hriberniku na Gori.

Folteju Paulitschu čestita Simona Rovšek

sta. Poudaril je glasbeni talent, veselje in ljubezen do glasbe in petja. Začetek Foltijevega sodelovanja pri cerkvenem petju in glasbi je zapisan v pogodbi iz leta 1937. Do leta 1957 je z veliko spretnostjo izpolnjeval to naročilo. Po smrti njegovega naslednika Sajovica pa je Folti spontano in rade volje ponovno prevzel službo organista in pevovodje. Tudi na zahvalni maši je slavljenec z veliko spretnostjo in vnemo zaigral na orgle in dirigiral cerkveni zbor. Po maši pa se je občinstvo podalo v grad/občinsko hišo kjer so slavljenca čestitali kulturni in politični predstavniki k njegovemu jubileju. Predsednik domačega društva »Zvezda« Toni Miksche je orisal njegovo delo v domačem kulturnem društvu in v Škofičah. Označil ga je kot tolerantnega človeka v duhu, besedi in dejanju. Andrej Kokot je čestital slavljenca in se

Že kot mlad fant je stal na odru v Hodišah. Tedaj je bil domači kraj še pretežno slovenski. Po vojni pa je asimilacija hitro napredovala. Jubilant je aktivno sodeloval in še sodeluje v domačem kulturnem društvu, v politiki (EL), gospodarstvu (Posojilnica) in cerkvi. Folti Paulitsch je bil leta 1968 ustanovni zborovodja moškega pevskega zbora Reichersdorf pri Žrelcu. Jubilant danes živi s svojo družino v Hodišah. Njegova največja želja pa je, da bi se ljudje med seboj razumeli in da bi bil mir v deželi in svetu. Slavnostni večer so glasbeno popestrili oktet »Klas« iz Slovenije, MGV Reichersdorf, oktet Hodiše in cerkvena zbor iz Škofič in Hodiš. V prijetni družbi in lepem petju je izzvenel večer v hodiškem gradu.

Folti, še na mnoga zdrava in aktivna leta!

m. š.

GALERIJA 'ANIN'

Poživitev šmihelskega utripa

Preteklo nedeljo, prav na vaški praznik, je galerija 'anin' v Šmihelu zaključila svojo zadnjo od treh letošnjih razstav in se podala v zimski počitek. Do nedelje je v njej razstavljal koroški slikar Schiller. Razstava je bila precejšen uspeh, pripomniti pa je treba, da tudi tu velja stari pregovor »Nemo propheta in patria sua« (Nihče ni prerok v svoji domovini). Galerija je – zaenkrat vsaj – dosti bolj znana drugod kot pa v domačem Šmihelu in okolici. To pa se seveda odraža pri obisku.

Kot je že iz imena razvidno, je galerija udomačena pri Hani-

nu (družina Vavti) v Šmihelu, in sicer v bivšem kravjem hlevu. Ko so pri Haninu opustili kmetovanje in je bilo treba najti klubske prostore za šmihelsko godbo, se je nekdanja štala prav

ponujala za to. Po zelo skrbni in temeljiti obnovi je nastal prijeten in zelo okusno opremljen prostor, ki ga po zamisli Haninovih fantov koristijo tudi kot galerijo. Ker mora vse imeti svoje ime, kajti sicer nima veljave, so galeriji dali na prvi pogled ekskluzivno ime 'anin', ki pa seveda fonetično vabi in usmerja obiskovalca k hiši sredi Šmihela.

Galerija 'anin' je zelo pomembna kulturniška pobuda in obogatitev za vas in kraj, ki zadnje čase doživlja precejšen gospodarski pospešek.

wafra

GALERIJA V TINJAH

Predmeti in kipi Milana Špringerja

Galerija prvič razstavlja dela umetnika – samouka Milana Špringerja iz Maribora. Umetnik, ki uporablja tehniko avto-genega varjenja, se je začel ukvarjati z umetnostjo sredi 80. let. Nekaj let se je v umetnosti iskal, od leta 1992 dalje pa je postalo umetnostno varjenje tista smer, ki ga najbolj zanima in navdihuje. Kot osnovni material mu služi železo. Medeni-

no, baker ali srebro nanaša na železo v več slojih, ki dajo raznim predmetom (vaze, svečniki) in figuram poseben sijaj in izraz. Umetnik upodablja med drugim religiozno tematiko in krščansko simboliko. Človeške figure pa izražajo na zelo subtilen in razumljiv način novo življenje, veselje in hrepenenje. Razstava bo odprta do 16. oktobra.

m. š.

3. BOROVELJSKA KULTURNA JESEN

Pogumno k sožitju brez strahu

Slovesno vernisažo del umetnikov iz Koroške (Franz Berger, Robert Primig), Slovenije (Vinko Tušek) in Furlanije (Marino Casetti) ter koncertom kvarteta pozavn »Carinthia«, oboje v boroveljskem gradiču, se bo v petek, 29. septembra, ob 20. uri zvečer pričela letošnja Boroveljska kulturna jesen-Ferlacher Kulturherbst. Prireditelja sta mestna občina in društvo »Kulturring/Kulturni krog«.

Razveseljen in za sožitje pomemben pečat daje tej priredit-

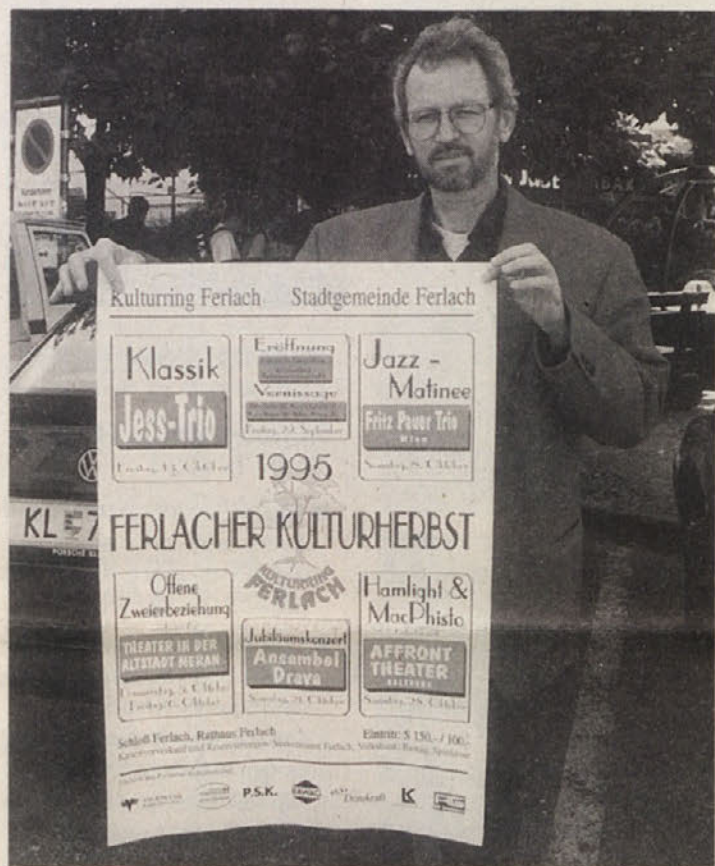
vi prav zavestno upoštevanje večkulturnosti in dvojezičnosti kraja oz. občine in odločnost, da te »dvojezičnosti, ki je veliko bogastvo dežele in občine, nočemo zatajiti«, kot je v pogovoru s Slovenskim vestnikom izrecno poudaril predsednik »Kulturnega kroga« Peter Ebner. Kajti »Kulturring« naj ne bi bil zgolj »nemško« kulturno društvo, ampak naj služi vsem Borovljancem. Zato si je, tako Ebner, tudi zastavil nalogo, da skuša odstranjevati medsebojne predsodke, presegati meje in

pomagati graditi vzdušje zupanja. Kajti samo skupno bo mogoče premagati strahove na obeh straneh, strahove, ki so najslabši obet za prihodnost odprtega sožitja. Ne asimilacija, ampak integracija in sprejemanje identitete drugega kot nekaj povsem normalnega je pot. Pri tem si želijo pri Kulturringu/Kulturnem krogu poglobitev stikov s slovenskimi soobčani in njihovimi kulturnimi ter gospodarskimi ustanovami. Želja, s katero bodo budo dvomno naleteli na pripravljenost.

Da v znani koroški klimi, predvsem pa okoli desetega oktobra, tako odpiranje pomeni tudi precejšnje tveganje, pa je itak znano.

Upoštevanje multikulturnosti občine je opazno že pri bežnem prelistavanju programske brošure za kulturno jesen, saj so vsi članki tudi povzeti v slovenščini in italijanščini. V soboto, 21. oktobra, pa bo v mestni hiši jubilejni koncert ansambla »Drava«. Druge programske točke so gostovanje gledališča »Altstadt / Meran« s Fojevo »Offene Zweierbeziehung« v četrtek, 5., in v petek, 6. oktobra zvečer v mestni hiši, nastop jazztrio Fritz Pauer z Dunaja v nedeljo, 8. oktobra, ob 10.30 v gradiču, klasični koncert Jess-Kropfisch tria z Dunaja v petek, 13. oktobra zvečer v mestni hiši in zaključek v nedeljo, 28. oktobra zvečer z nastopom salzburškega gledališča »Affront« zvečer v mestni hiši.

Franc Wakounig

Peter Ebner s plakatom boroveljske kulturne jeseni

OBČNI ZBOR

SPD Borovlje uspešno deluje

Odbor občnega zbora: tajnica Vera Wutti-Incko, predsednik Melhijor Verdel, blagajnik Werner Oraže, nadzorni organ Valentin Koschutnik

Po dveh letih je Slovensko prosvetno društvo »Borovlje« opravilo svoj redni občni zbor pri Cingelcu na Trati. Iz poročil predsednika Melhijorja Verdele, tajnice Vere Wutti-Inzko in blagajnika Wernerja Oraže je razbrati, da je delovanje nadvse uspešno, saj je bila tudi v zadnjem obdobju obilica prireditvev, finančno pa je društvo brez primanjkljajev. Največji izdatki zadnjih let so bili seveda z dokončevanjem restavriranja kulturnega doma pri Cingelcu, predvsem starinskih odrskih kulis, ki so že pravi kulturni spomenik. Kulturni dom je seveda postal kraj kulturnega življenja in srečanja in SPD Borovlje je eno redkih društev, ki se lahko pohvali, da ima lastno kulturno hišo.

V Borovljah so še posebej ponosni na svojo gledališko

skupino, ki je mogla zaživeti šele s prenovljenim Cingelcem, v okviru društva pa deluje še moški pevski zbor, ženski sekstet in otroška skupina. Društvo daje okrilje tudi oddelku Glasbene šole in pred kratkim so obnovili prostore poleg »starega Bundra« v centru mesta, kjer bodo odslej učne ure. Višek prireditvev zadnjega obdobja je bilo praznovanje 90-letnice oz. 115-letnice društva, ki je bilo v boroveljski mestni hiši.

Društveniki so na občnem zboru sprejeli tudi spremembo nekaterih pravil, predlog pa, da bi društvo imelo dvojno članstvo, torej pristop h KKZ, pa ni dobil potrebne večine. Občnemu zboru sta prisostvovala tudi predsednik Slovenske prosvetne zveze dr. Gustav Brumnik in tajnik Krščanske kulturne zveze Nužej Tolmajer. S. W.

GALERIJA SLAMA

Grafika B. Borčiča

Bogdan Borčič in Gustav Januš v pogovoru

Težišče razstave v celovski galeriji Slama so jedkanice (Radierungen), ki jih je umetnik ustvaril v zadnjih letih in za katere je prejel številne narodne in mednarodne nagrade. Karakteristično za njegovo grafiko, ki jo umetnik iz Slovenj Gradca predstavlja v Celovcu, je sijajna čistost in princip matematičnega reda. Prevladuje pravokotna oblika. Umetnik se izraža

izraža napetost znotraj vizualne konstrukcije, ki se nanaša na dvodimenzionalnost slike. Skopost uporabljenih elementov in minimalne razlike med posameznimi grafikami na neverjeten način prikažejo zmožnosti umetnika, kako vedno spet doseže novo in različno ravnotežje umetnostnega telesa. Razstava je na ogled do 7. oktobra. m. š.

VAŠKI PRAZNIK V ŠMIHELU

Včeraj in danes za boljši jutri

Odgovor na vprašanje, zakaj da je šmihelski vaški praznik tako priljubljen, je obiskovalec dobil v nedeljo, 24. septembra popoldne: Šmihelčani namreč iz praznika niso naredili jormaka s kramami, vrtljakom in elektronskimi igračkami ter zombijevskimi Kingkongi, ampak je Davidov travnik z enkratno kuliso Katarine in vasi dejansko kraj, kjer pokažejo, kako pri njih poteka oz. je svojčas potekalo življenje. Da je prav letos bila črta med nekdanj in danes zelo zabrisana, zato so poskrbeli nekateri domačini, ki so predstavili stare in sedaj spet zanimive poklice in veščine, kakor so to izdelovanje skodelj, nabiranje zelišč ali izdelovanje »kovtrov« in posteljnine iz domače ovčje volne. Temu danes moderno pravimo »bio«. Prav ti stari poklici so najbolj zbujali zanimanje mladine, starejši pa so ob tem pripovedovali, kako so svojčas tudi sami krili streho s »šintlni«, in marsikatera ženica je svojim vnukom skušala do-

Igor Goltnik prede na starem kolovratu domačo ovčjo volno

povedati razliko med tavžent-rožo in žajblnom. Vmes pa so se vaščani pomerili pri ribanju zelja, otroci, a ne samo oni, pa na hoduljah in v številnih drugih igrah. Organizator vaškega praznika je krajevno slovensko prosvetno društvo »Šmihel« in njegov predsednik Karl Gril je bil zelo vnet in strokovno podkovan moderator, vsa vas pa je pomagala, da je praznik tako dobro uspel. Na začetku je v

pozdrav zapel zbor »Gorotan« pod vodstvom Alberta Kraigerja, navrh so trije godci skrbeli za zabavo, sploh pa petja, smeha in dobre volje ni manjkalo. Komur pa je postalo hladno ali sta ga začela stiskati žeja in glad, ta je našel uteho ob bogato založenih mizah. Preden so se Šmihelčani in njihovi gostje razšli, so prižgali kres, da jim je svetil na poti domov.

Franc Wakounig

PRIREDITVE

ČETRTEK, 28. 9.

- CELOVEC, Primoschgasse 3 (Technologiepark)
19.00 »Drugačna razstava« — razstavlja Ivan Klarič

PETEK, 29. 9.

- ŠKOFIČE, v ljudski šoli — DS Koroška 95,
DS Narodnosti v SPÖ
19.00 Prepirlučje — pogovor povezuje, diskusija na temo
narodna skupnost v politiki, gospodarstvu, kulturi in
veri — breme ali priložnost?
ŠENTJANŽ, k & k center
19.30 Odprtje razstave »Pozabljeno taborišče Ljubelj« (do
30. 12.)

SOBOTA, 30. 9.

- LJUBLJANA
8.00 Obisk gotike v Sloveniji, odhod izpred Mohorjeve v
Celovcu. Prijave na KKZ 0463/51 25 28 — 23 ali Marija
Šikoronja 04274/44 22.
ZABLAŠKO JEZERO — Dom v Tinjah, ARGE
Naturschutz
14.00 Ekološki popoldan za otroke ob zablaškem močvirju
(nem.).
Otroke in odrasle bodo spremljali strokovnjaki.
CELOVEC, Sejmische Kärnten Halle
od 17.30 naprej Slavnostni koncert: »Tako zveni na
Koroškem / So klingt's in Kärnten
BOROVLE, pri Cingelcu na Trati — SPD »Borovlje«
19.00 1. srečanje za začetek plesnega tečaja za odrasle,
vodil ga bo Gregej Krištof. Predvidoma bo tečaj ob
nedeljah ali po dogovoru. 1. srečanje brezplačno!
KOTMARA VAS, pri Pušniku v Šentkandolfu — SPD
»Gorjanci«
20.00 Veselica Gorjancev; za ples igrajo Muzikantje iz
Podjune. Vstopnina 40 šil.

NEDELJA, 1. 10.

- BILČOVŠ, pri Miklavžu — Zveza slovenskih izseljencev
14.00 Srečanje bivših pregnancev in občni zbor

PONEDELJEK, 2. 10.

- CELOVEC, Slovenski pastoralni center,
Cesta 10. oktobra
17.00 Zmenjena ura na temo »Plebiscit 1920«; CELOVEC, na
univerzi — UNIKUM
18.00 Inštalacija »BAUVOLK« pred glavnim vhodom univer-
ze (do 9. okt.)
TINJE, v Domu
18.30 Italijanščina za začetnike, 2. del

TOREK, 3. 10.

- TINJE, v Domu
18.00 Slovenščina za začetnike, 1. del
19.30 Predavanje »Strah pred nasiljem — stalna senca v
ženskem življenju«

ČETRTEK, 5. 10.

- TINJE, v Domu
18.00 Slovenščina za napredujoče, 1. del
18.30 Italijanščina za začetnike, 1. del
19.00 Avtogeni trening, začetek tečaja

PETEK, 6. 10.

- 19.00 Rafi Weinstock & Band »Jesus rockt jetzt solo«,
glavni igralec musicala »Jesus Christ Superstar«
predstavi svojo CD

SOBOTA, 7. 10.

- TINJE
9.00 Skupno iščemo gobe v tinjskem gozdu
11.00 Priprava razstave najdenih gob; predstavitev užitnih
in strupenih gob in mogočih zamenjav; vodi Anton
Poler, prispevek 60 šil.
SELE-BOROVNICA, pri Trklju — Alpski klub »Obir«
20.00 Koncert »Rož, Podjuna, Zila«; nast. MePZ »Gorjanci«,
družina Zwitter, vokalni kvartet z Vinske gore, mla-
dinski zbor »Podjuna«, MoPZ »Trta« in ans. Simona
Legnarja iz Slovenije

SREDA, 11. 10.

- CELOVEC, v Mladinskem domu — KDZ
20.00 Premiera! SLOVENSKA BESEDA NA KOROŠKEM

PETEK, 13. 10.

- ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani — Bratje Smrtnik
20.00 Jubilejni koncert ob 10-letnici petja bratov Smrtnik,
sodelujeta Oktet Suha in družina Miklau

SOBOTA, 14. 10.

- BOROVLE, pri Cingelcu na Trati — SPD Borovlje in
Posojilnica Borovlje
20.00 Ponovitev jubilejnega koncerta bratov Smrtnik

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO CELOVEC

vabi na

prijateljsko srečanje

na vrhu Dobrača (2166 m)
v nedeljo, 1. oktobra 1995

Poti na Dobrač: peš iz Plajberka pri Beljaku, peš iz Heiligen-
geista, peš iz Grobelj (Schütt), peš z Rut (Hemsberg), z avto-
mobilom po beljaški alpski cesti (cestnina!) do zadnjega par-
kirišča, nato je do vrha še dobro uro hoda.
Srečanje bo zaključeno s sv. mašo ob 14. uri v slovenski
kapelici.

ZVEZA SLOVENSKIH IZSELJENCEV

Srečanje bivših pregnancev
in redni občni zborv nedeljo, 1. okt. '95, ob 14. uri
v Bilčovsu pri Miklavžu

Spored bodo popestrili domači prosvetaši, Hanzi Šaši
bo predvajal diapozitive z letošnjega obiska
v nekdanjih izseljeniških taboriščih, z recitacijami pa
bo kulturni program zaokrožil Tonči Schlapper.

DS KOROŠKA '95 DS NARODNOSTI V SPÖ

vabita na pogovore na temo narodna skupnost v politiki,
gospodarstvu, kulturi in veri breme ali priložnost?

Prepir ločuje — pogovor povezuje

29. 9. 1995 ob 19.00 v Škofičah v ljudski šoli
19. 10. 1995 ob 19.00 v kulturnem domu v Ločah
24. 10. 1995 ob 19.00 v Rožeku v gostilni Sauregger
6. in 7. 10. 1995 Poskus skupnega praznovanja 10. oktobra.
Vabila bodo še razposlana!

Jas slowenische wort in kaernten

anem Lieb mit/zeit
d' Efeunt dela foto
ma Efeunt tuofim
nara ocluvuam Efe
nua Efeunt/boi Efeunt
zongonige Efeunt/boi
Ib nepa/tem nuge pre
apam Efeunt nauu/te
Zec reh del mir/zen
red bofima o/lima mo
re potomu Zin/zi/ni
eti Vami palimeta
febe/te priuue/Alou
e/zi yli/za talio/aco
e imuige/lim tere ne
ria/znina u/znemauvi
effe Abofiu u/znemauvi

Backup — to je novi naslov fima, ki ga je posnel Miha Dolinšek in ki bo
predstavil slovensko literaturo na Koroškem na nov in svež način

Slovenski vestnik čestita:

gospe Mariji Jerlich iz Lob-
nika za 80. rojstni dan; gospo-
du Matevžu Peterschinku
iz Hudega kraja pri Djekšah
za 70. rojstni dan in god; gos-
podu Joziju Packu iz Trabe-
sinj za 60. rojstni dan; gospe
Hildegard Messner iz Gre-
binja za 50. rojstni dan; gospe
Lizi Smrtnik iz Kort za rojst-
ni dan; Raigerjevi Geli iz
Dolinčič za 69. rojstni dan;
gospodu Jozu Mavcu s šajde
za rojstni dan; gospodu Fran-
cu Užniku — Malavdru iz
Sel za rojstni dan; za-
koncema Nani in
Tomiju Ogrisu —
Kopajnikovima iz
Sel za rojstni
dan; gospe Anici
Lesjak — Res-
mann s Trate pri
Ledincah za rojstni
dan; gospe Mariji Koren iz

Šentjakoba za 60. rojstni dan;
gospe Mariji Mlinar iz Lob-
nika za rojstni dan; gospodu
Mihiju Logarju iz Prible
vasi za rojstni dan; gospodu
Mihu Golavčniku iz Podjune
za rojstni dan; gospe Tereziji
Pasterk iz Kokij za rojstni
dan; gospe Tereziji Picej z
Žamanj za rojstni dan; gospo-
du Hanzeju Kežarju z Horc
za rojstni dan; gospe Olgi
Messner iz Celovca za 70.
rojstni dan; gospodu
Dragotu Pörschu iz
Holbič za rojstni
dan; gospodu
Mihu Trauniku iz
Malčap za rojstni
dan; gospe Mili
Weiss iz Celovca za
rojstni dan; gospo-
du profesorju To-
mažu Ogrisu v Tu-
cah za rojstni dan.

Radio Koroška

SLOVENSKÉ ODDAJE

Četrtek, 28. 9.

- 18.10 Rož — Podjuna — Zilja

Petek, 29. 9.

- 18.10 Kulturna obzorja.

Sobota, 30. 9.

- 18.10 Od pesmi do pesmi
— od srca do srca.

Nedelja, 1. 10.

- 6.30 Dobro jutro na
Koroškem — duhov-
na misel Gabi Am-
bruš
18.10 Dogodki in odmevi.

Ponedeljek, 2. 10.

- 18.10 Borovlje: 75 let po
odločitvi ali vsak-
danji obrambni boj.

Torek, 3. 10.

- 18.10 Partnerski magazin

Sreda, 4. 10.

- 18.10 Koroški zbori
21.04 Glasbena oddaja

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 1. 10.

- 13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 2. 10.

- 17.20 TV SLO 1

- 1000 Koroških pevcev na
enem odru za živeto
sosedstvo — veličastna
prireditve v Celovcu.

- Koroški Slovenci na
malih ekranih Evrope —
ustanovitve evropske
organizacije televizijskih
postaj malih narodov in
narodnosti.

- Tour '95: Na belih
konjičkih v Lipici.

»FILM MLADJE« — KDZ

vabi na premiero filma

Slovenska beseda
na Koroškem

11. okt. '95, ob 20. uri,
v Mladinskem domu
Mikschallee 4, Celovec

12. in 13. okt. ponovitev
Prisrčno vabljeni!

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov
s posebnim poudarkom na
narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na
Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

SMRT V LOBNIKU

Johanu Haderlapu v slovo

Prunerjevega Johana ni več. Množica občanov in prijateljev od vsepovsod ga je prejšnji septembrski teden pospremila na zadnji poti na pokopališče v Železni Kapli.

Zadnjo čast pa so mu izkazali tudi številni predstavniki družbeno-političnih, gospodarskih, kulturnih, strankinih in drugih organizacij, ki so se od rajnega poslovili tudi z besedami – tako predsednik ZSZ Antoni, predsednik ZSO Sturm, za socialdemokrate okraja Velikovec Pfeifer in podžupan občine Železna Kapla-Bela Ojster. V slovo so mu zapeli domači zbori in Smrtnikovi bratje, zaigrala godba in mu turobno zadonela melodija trobente.

Odborniki domače Posojilnice in ZSZ pa so se Johanovega delovanja in življenja spomnili tudi na žalni seji.

Dela in truda polno je bilo Johanovo življenje. Šele v zadnjih letih si je privoščil kakšen krajši oddih na morju, kjer je manj čutil svojo bolezen. Zad-

nje mesece pa je vedno pogosteje potreboval zdravnika ali pa hodil na zdravljenje v celovško bolnišnico. Počutil se je temu primerno. Vedel je, da je preromal veliko sveta in prebrodil razburkane čase. V svet ni hotel več, časa pa si je še želel. Vendar je usoda hotela drugače. Od morja življenja izmučen je našel tisto goro, ki vse valove umiri ...

Zdaj dejansko počiva v domači zemlji, rekli bi lahko, počiva pred svojim zemeljskim domom.

Johan Haderlap se je rodil leta 1916 kot deseti otrok malemu kmetu Prunerju v Lobniku nad Železno Kaplo. Po šoli je le s težavo našel javniško mesto in se izučil za električarja. Kot mladenič je moral potem služiti v nemški vojski in bil tudi ranjen. Po vrnitvi domov je prevzel domače posestvo in je malo kmetijo obdeloval z največjo ljubeznijo še dolgo po svoji upokojitvi. Kot umen gospodarstvenik je že zdavnaj spoznal, da to ljubiteljsko delo

† Johan Haderlap

ne more dajati dovolj dohodkov družini. Dodaten zaslužek je iskal tudi z najemom mineralnih vrelcev (vode) v Železni Kapli. Odprl je gostilno, ki jo je bilo treba vedno posodabljanje in povečevati. Le tako je njegova prijazna hiša lahko gostila nešteto domačih gostov in tujih turistov. Domače ojseti in plesi pri Prunerju ter Johanov optimizem in nasmejanost bodo mnogim ostali nepozabni. Pionir v deželnem merilu pa je ostal s socialno akcijo »dopust za starejše«.

Skrb Johana Haderlapa pa ni veljala le domačim in domačiji. Cenili so ga kot dobrega sosesa, ki mu je napredek krajevne

skupnosti ogromno pomenil, prav tako pa tudi dobro sožitje krajanov, enakopravnost dveh jezikov, ki jih je govoril, in razgibano kulturno življenje.

V pičlem prostem času je Johan opravljal vrsto funkcij, kjer se je zavzemal za dobrobit vseh. Bil je desetletje občinski odbornik občine Bele, 15 let drugi podžupan v Železni Kapli, član SPO in njen frakcijski vodja, 35 let Posojilnični odbornik, vodil je krajevni odbor ZSO in bil še v mnogih drugih odborih.

Vidni bodo ostali rezultati njegovih prizadevanj, čeprav včasih povezani z velikimi težavami in celo nasprotovanji. Neprecenljiv bo ostal njegov prispevek za gradnjo ceste v Lobnik, za gradnjo elektrike v to dolino, za razvoj turizma v občini, za kulturo političnega dialoga, za napredek gorskih kmetov, za gradnjo hotela Obir, za sožitje v domovini ter za občo človečnost, socialnost in enakopravnost med ljudmi.

Johan je bil vedno poln optimizma. Tak je bil njegov lik. Tak nam bo odslej manjkal. Takega bomo ohranili v spominu. Iskreno sožalje velja ženi, otrokom in sorodnikom.

NEUPRAVIČEN STRAH

Strupene ali užitne gobe?

Že od nekdaj so se z gobami najpogosteje srečevali ljudje s podeželja, še posebej v času hudih kriz, lakote in vojn, ko je lačno prebivalstvo za golo preživetje posegalo po vsaki mogoči hrani. Zaradi nevednosti preprostih ljudi je žal pogosto prihajalo do hudih, tudi smrtnih zastrupitev z gobami, kar je povzročilo neizmeren strah, ki je globoko zakoreninjen med kmečkim prebivalstvom vse do današnjega dne. Še dandanes rečejo na deželi, če je kdo nenedoma umrl, da je »šel po gobe«.

Strah pred gobami je vsekar upravičen, dokler jih ne poznamo. Uživanje nepoznanih gob je hudo nespametno dejanje, ki ga lahko stori le povsem neodgovoren človek. Zato je čisto razumljivo, da se branimo gob, ki nam jih kdo ponudi, če jih prej še nikoli nismo jedli in jih stoodstotno ne poznamo.

Najbolj korajžni so mestni ljudje. Utesnjeni v betonu in mestnem hrupu iščejo mir in počitek v čisti naravi, kjer z veseljem nabirajo gozdne plodove, predvsem gobe, iz katerih je mogoče pripraviti čudovite jedi. Niti slučajno pa si tega ne more privoščiti kdo brez predhodnega znanja o strupenosti in užitnosti gob. Obstaja seveda možnost, da nam različne vrste nabranih gob določi priznan strokovnjak. Žal ga nimamo vedno pri roki, zato je najbolj enostavno, da se sami naučimo zanesljivo razpoznavati užitne gobe od strupenih.

Osnovno znanje o gobah bi morali dobiti že otroci v osnovni šoli, žal pa učitelji sami največ-

krat gob ne poznajo. Čeprav obstaja bogata tovrstna literatura, iz katere zajemajo mnogi osnovno znanje o gobah, je izrednega pomena, da se z gobami srečamo v naravi, skupaj z dobrim poznavalcem gob, ki nas bo mimogrede opozoril na mogoče možne zamenjave, saj so si nekatere vrste užitnih in strupenih gob zelo podobne. Ni znan primer, da bi se dobri poznavalci gob z gobami kdaj zastrupili, čeprav nabirajo po več sto užitnih vrst gob. Za poprečnega gobarja je dovolj, da dobro pozna kakšnih sto najpogostejših užitnih vrst in nekaj najbolj hudih strupenjač. S predavanji z diapozitivi in s strokovnim vodstvom v naravi je mogoče tako znanje doseči v eni sami gobarski sezoni, ki traja od pomladi do zime.

Pomembno je vsakomesečno srečanje, kjer se gobarji sproti seznanijo z gobami, ki uspevajo v tem času. To je praksa, ki smo jo utrdili v Gobarski družini Maribor, pa tudi v drugih večjih mestih po Sloveniji. Nobenega dvoma ni, da je tudi na avstrijskem Koroškem veliko število strastnih gobarjev in ljubiteljev narave. Obstaja realna možnost, da v Tinjah organiziramo tečaj za razpoznavanje gob, ki bi enkrat mesečno potekal preko celega leta. Še najbolj razveseljiva pa bi bila ustanovitev Gobarske družine na Koroškem, ki bi bila deležna bogate strokovne pomoči iz Slovenije. Samo z znanjem bomo lahko premagali neupravičen strah pred gobami!

Anton Poler

Križanka za razvedrilo

1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11
12						13					
14						15					
16				17	18						
19			20								
23		24					25	26			
27						28				29	
30				31		32			33		
34				35	36				37		
		38	39				40				
41											

SLOVENSKI VESTNIK

Vodoravno: 1. pesnica Libuškega polja 12. vrelc, vir 13. javno izražen namen za poroko 14. sorazmerni del, pripadajoči delež 15. oblika kemičnega elementa 16. kralj živali 17. plesati 19. predlog 20. planota, ravnina 21. vogal 23. pokrajinska slika, tudi razgled 25. klada za sekanje 27. kuhinjska začimba, janež 28. reka na Škotskem 29. avtomobilska oznaka za Trst 30. točka na nebu, navpično nad opazovalcem 32. edini primer 34. srbsko ime za Aleksander 35. kraja z ogrožanjem človeškega življenja 37. oranje 38. stara votla mera, četrt bokala 41. opuščaj **Navpično:** 1. rožanska junakinja Sketove novele iz tuških časov 2. strokovnjak, ekspert 3. veliko mesto v Ukrajini 4. največja žival na svetu 5. najvišja gora v Turčiji 6. največji kontinent 7. izredno hiter, divji 8. čebelji samec 9. orodje za prekopavanje zemlje 10. če, ali 11. stanje, preden se kaj razpoči 18. ime igralke Gardner 20. pripadniki velikega slovanskega naroda 22. žrtvenik 24. stroj za spreminjanje mehanske sile v električno 26. romunska pastirska piščal 28. votlo drevesno deblo 31. italijansko mesto ob Jadranu blizu slovenske meje 33. kadar 36. skandinavski drobiž 39. najvišja igralna karta 40. Janko Ferk

Rešitev iz prejšnje križanke:

Vodoravno: 1. kulturni dom 11. njiva 12. Anita 13. Ema 14. Apolon 15. žanr 17. oven 18. Au 19. gram 21. iz 23. Iri 24. capa 26. plan 28. obi 30. at 31. rad 32. stopiti (ali otopiti) 34. eta 35. tnalo 36. soporok 39. ilo 41. tla 42. nov 43. oregano 47. ego 48. lira 49. Aida **Navpično:** 1. knežji prestol 2. ujma 3. liana 4. TV 5. UA 6. napor 7. inovacija 8. dilema 9. Oton 10. Man 16. ruin 19. Giotto 20. mati 22. zlato 25. patolog 27. adapter 29. Bank 33. alineja 37. Olga 38. Raa 40. ovoj 44. RI 45. oi

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Moški in ženska – različna svetova?

piše dr. Štefka Vavti

Včasih se mi zazdi, da je med doživljanjem ženske in moškega globok prepad in večkrat se vprašujem, kje so vzroki za to.

Smo po naravi različni – ne samo glede na to, da ženski manjka to, kar je moškemu (skoraj) najvažnejše?

Psihologi, kakor na primer Sigmund Freud, so razpravljali o tako imenovani nevoščljivosti ženske na moški penis. Ta naj bi popadla deklice že v zgodnjem otroštvu.

Ne spominjam se, da bi kdajkoli o tem razmišljala – ne v otroštvu, pozneje pa še manj. Res pa je, da sem si kdaj pa kdaj tudi že želela biti moški, morda zaradi predsodka (ali resničnosti v naši družbi?), da jim je lažje, da si dečki že smejo dovoliti stvari, ki so dekletom prepovedane.

Generacije pred nami so vzgajale otroke v tem smislu, da je deček aktiven in iniciativen, deklica pa pasivna, kakor pač naj bi pozneje bila tudi ženska (vprašam se pri tem, ali si moški res želijo pasivne ženske??).

Dejstvo je – to velja prav posebej še za generacije pred nami – da je pri izbiri partnerja, pri spolnosti in v družbi bil pač moški bolj aktiven kakor ženska. Kar pa so naši starši živeli in izživljali, to smo se neposredno (zgled!) od njih naučili. Velikokrat se soočam s fenomenom, da se ženske bojijo oblasti, da v družbi raje ostanejo v zadnjih vrstah ali pa da jih je le redko najti spredaj, v prvih etažah. To pa ne velja le za poklicno življenje, temveč tudi za uveljavljanje v družbi nasploh.

Iz izkušnje vem, da se v gotovih situacijah bojim svoje moči, da se navzven kažem šibkejšo kakor v resnici sem, ne nazadnje tudi zato, ker so pač takšna pričakovanja.

Prepričana pa sem, da imajo ženske dovolj moči in tudi pravico, da se uveljavijo in da so – predvsem velja to za emocionalno raven – velikokrat moški šibkejši od žensk. Kljub temu menim, da se ženske od moških lahko veliko naučijo, kakor tudi obratno – moški od žensk. Namesto da kopljemo med seboj še bolj globoke prepace, bi se lahko približevali drug drugemu. To pa ne pomeni, da naj ženske postanejo kakor moški... Zadoštuje, da se naučimo biti odprti za doživljanje drugega spola. Tako bo med nami več iskrenosti in poštenosti na eni strani, na drugi pa manj pretvarjanja in lažnosti.

Zopet nobene točke za SAK

SV Nessel Spittal – SAK/Posojilnica 4:2 (2:1)

SAK: Preschern, Wölbl, Zankl, A. Sadjak, Blajs, Kotrri, Wuntschek, Smid, Pihorner, Petschenig, Lippusch (46. M. Sadjak)

Gola za SAK: Uliks Kotrri (v 36. in 65. minuti)

Koroški derbi brez slovenske zmage

Glede na komentarje v koroških časopisih v dneh pred koroškim derbijem, kjer so kot glavnega favorita imenovali SV Spittal, seveda tudi glede na slabe tekme s strani SAK, je večina bila prepričana, da bo jasno zmagal Spittal, da bo v vseh ozirih nadigral SAK in pokazal, kdo je najboljša moštvo na Koroškem. Res, da je zmagal SV Spittal, vendar šele v zadnjih minutah mu je uspelo, ponovno po osebnih napakah igralcev SAK, dati odločilna zadetka. Prav tako so pokazali, da tudi oni pod pritiskom ne zmorejo zaigrati brez napak.

Da so že kar po prvih desetih minutah vodili 2:0, pa je v glavnem zasluga sodnika (v 6. minuti je pokazal na enajstmetrovko proti SAK, pozneje pa prekrška nad Petschenigom ni hotel videti) in napake v obrambi.

Pri SAK pa so vsi upali, da bodo prav ti komentarji dodaten izziv za igralce SAK in

Zamišljeni obrazi na klopi SAK

možnost postati na Koroškem številka 1 še posebna motivacija. Vendar kot že omenjeno – še preden se je tekma prav začela, se je že dvakrat zatresla mreža SAK.

Potem, ko se je prvotna živčnost nekoliko polegla in so se slovenski nogometaši opomogli od prvega šoka, je **Uliksu Kotrriju** uspel prvi gol za SAK in s tem je dal svojemu moštvu zopet novega poguma.

Sedaj se je videlo, da tudi Spittalčani »kuhajo le z vodo« in v odmor so se rešili le še s prekrški, pri čemer so teže poškodovali Lippuscha, ki je moral z igrišča.

Tudi v drugem polčasu so varovanci trenerja dr. Ramšaka nadaljevali z lepimi napadi in v 65.

minuti je Kotrri drugič uspešno zaključil in izenačil na 2:2. Pihorner in Petschenig sta imela še dve lepi priložnosti, vendar staro reklo »gol, ki ga ne daš, dobiš«, se je zopet uresničilo.

Tik pred koncem tekme, pa je sodnik zaradi kritike poslal z igrišča **M. Pihornerja**, ki bo zaradi tega manjkal ekipi najmanj tri tekme.

Prihodnja tekma šele v sredo, 4. 10. 95

V goste pride Mödling

Konec tedna je na vrsti 3. kolo avstrijskega nogometnega pokala (Magnofit-Cup), zato se tekme I. in II. zvezne lige igrajo v sredo, 4. 10. 95.

SAK – Mödling v sredo, 4. 10. 95, ob 19.00 na celovškem stadionu!

SAK, ki je proti Voitsbergu izpadel iz tega tekmovanja, ima torej priložnost, da se v miru pripravi na tekmo v sredo, medtem ko mora nasprotnik Mödling v soboto v Voitsberg, kjer ga gotovo čaka težka preizkušnja, če želi napredovati.

Na tihem pri SAK pač upajo, da bodo Dunajčani v Voitsbergu pustili precejšen del moči, kar bi prišlo v prid Slovenskemu atletskemu klubu. Mödling pa je gotovo moštvo,

Uliks Kotrri je zadel kar dvakrat

ki sodi med najboljša v II. zvezni ligi, saj je v minulem kolu v gosteh ugnal celo Lustenau z 1:0.

PODLIGA VZHOD

Liebenfels – Bilčovs 4:0

Hud spodrsljaj bilčovske ekipe na tujem, kjer so dosedaj vedno uspešno igrali. Poleg tega ta poraz še posebno boli, saj so izgubili proti zadnjemu na lestvici.

1. RAZRED D

Globasnica – Sele 0:2

Derbi v Globasnici je potrdil favoritsko vlogo Selanov, ki so brez večjih težav premagali Globasnico z 2:0. Za oba gola je zopet poskrbel Nanti Travnik, ki se na svoja »stara« leta vse bolj razvija v nevarnega strelca.

Šentandraž – Šmihel 4:0

Labot – Železna Kapla 1:1

2. RAZRED A

SAK II – VSV II 0:1

Piše Eda Velik

Wrolich na prvenstvu v Kolumbiji

Od 25. 9. do 8. 10. 95 se bo v Kolumbiji na 2600 metrih nad morsko gladino odvijalo kolesarsko svetovno prvenstvo, kamor je že odpotoval tudi »Paco« Peter Wrolich, kjer se pripravlja na svoj nastop (7. 10. 95).

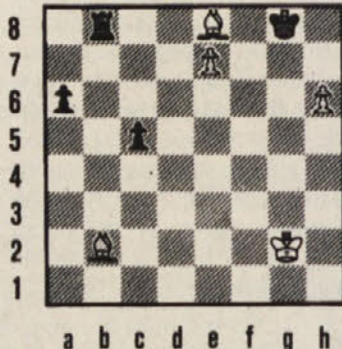
Prvi teden je na programu prilagoditev višinski legi, nato je šele mogoč trening in intenzivno delo. Za Petra Wrolicha, ki je vozil letos uspešno, je nastop v Kolumbiji bil vse leto glavni sezonski cilj. Mnogo sreče in uspeha mu želimo!

Šahovski oreh št.: 4

Nepovezani beli kmetje trenutno niso nevarni črnemu kralju, ki ga brani tudi trdnjava. Toda beli, ki je na potezi v poziciji na diagramu, si s skritim manevrom lovca ustvari priložnost za zmago. Poiščite pot do zmage ali pa počakajte na rešitev.

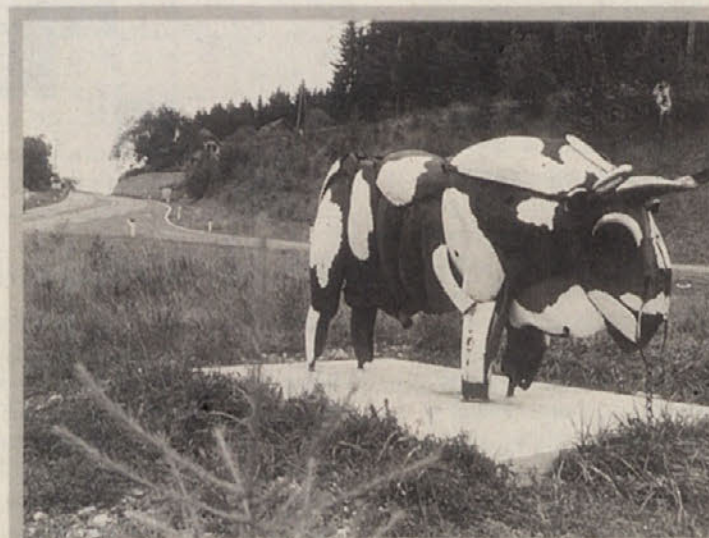
Rešitev šahovskega oreha št.: 3

Dobro medsebojno sodelovanje belih figur dovoljuje žrtev lovca s potezo 1.La6!! in črni je v težavah! 1...Sa6: / na 1...ba6 odloči 2.c6! / Beli nadaljuje z napadom 2.c6! Dg7?! / seveda ne 2...Dc6: 3.Tc3 in črni izgubi damo; možno je 2...bc6

3.Da6+: in beli osvoji kvaliteto. V partiji je sledilo: 3.Da7 Te7 4.Da8+. Možna je tudi poteza 4.Tc3 / 4...Sb8 5.Ld8: bc6 6.Le7: in beli je zmagal!

Silvo Kovač

Pločevinasti stražar

Jesen je zavlada deželi in z mastnih planinskih paš se je živina preselila na travnike, strnišča in senožeti. Govedo posebne vrste pa »se pase« ob razpotju ceste, ki pri Apačah pelje proti Selam oz. proti Borovljam. Masivni pločevinasti bik iz delov avtomobilske karoserije je postal pravi simbol tega križišča, nismo pa še čuli, da bi kogarkoli ogrožal ali da bi z rjovenjem motil mir, rjavenje bo šlo pa bolj potihno.

Nov videz Trga sv. Duha

Po večletnih načrtovanjih in gradnji ter žolčnih diskursih o njegovi končni zunanji podobi so v petek, 22. septembra, predali obnovljeni Trg sv. Duha celovškemu mestnemu življenju. Treba je priznati, da je sedaj eden najbolj obiskanih trgov, ki je obenem tudi glavna postaja za mestne omnibuse, dobil zelo svež videz ob strogem upoštevanju obstoječe gradbene substance. wafra

